

Я. Вільшенко.

ШВЕЦЬ КОПИТКО і КАЧУР КВАК.

ДІТОЧА БІБЛІОТЕКА

Книжечка 1.

Я. Вільшенко.

КАЗКА

ПРО ШЕВЧИКА КОЛИТКА

та

ПРО КАЧУРИКА КВАКА

Образки Я. Манастирського,

Накладом Української Книгарні „ГОВЕРЛЯ”
41 E. 7th St., N. Y. C.

Printed in the United States of America.

1952

PLAST UKRAINIAN YOUTH ASSN

403 HORA ST

WINNIPEG

BY

1952

В „ГОВЕРЛІ“

ЗАКУПИТЕ НАЙКРАЩЕ І НАЙДЕШЕВІШЕ НАСТУПНЕ:

A. Платівки (Рекорди) Олексима: 10 штук, у тому: гопак, колодійка, козачок, 3 танга, гарні вальчики й, польки, весільні, гумористичні й ін. (оркестра і голос.), все за ---\$	9.30
Платівки з України: 10 штук, хорові, дуети, квартети, солоспіви укр. нар. пісень, бандура, тощо, всі оригінальні за	10.00
Платівки вид. АРКА в Канаді, нові, 6 штук найкращих танг, фокс-троти, укр. вальчики (оркестра і голос.) за ---	8.10
Альбом укр. нар. пісень, хору „Кобзарів”, 3 незбивальні платівки, за -----	4.25
20 найкращих танців, польки, вальчики, фокс-троти, гуморист., весільні, оригінальні, не підроблені, всі разом з пересилкою -----	9.30
B. Чарторийський: Від Сяну по Крим -----	2.00
д-р Русов: Душа народу і Дух Нації -----	1.25
М. Гоголь: Тарас Вульба і Ніч проти Різдва, обі за -----	2.00
П. Куліш: Чорна Рада, ілюстроване -----	2.00
В. Мартинець: Від УВА по ОУН -----	3.00
О. Панейко: Укр. Стенографія -----	2.00
д-р Раковський: Зоологія -----	1.00
Ю. Тарнович: Ілюстров. Історія Лемківщини -----	2.00
Українське Малярство (19картин і текст) за -----	6.00
Співаник УПА -----	2.00
B. Подвезько: Англо-Укр. словник (50 тис. слів) за -----	4.50
Захарків: Англо-Укр. словник -----	1.50
Захарків: Укр. Англ. словник -----	1.00
Н.Н.: Укр.-Англ. і Англ.-Укр. словник (кишенковий) -----	1.25
Уманець: Російсько-Укр. словар, опр. -----	5.00
Орел: Правописний Словник -----	1.00
G. Взірці до вишивок Рогозинського -----	1.50
Взірці проф. Січинського -----	1.00
Взірці Крука -----	1.00
G. Читанки: 1, 2, 3, 4 по \$1.00. V-a -----	1.50
Укр.-Англ. Кухарка -----	2.00
Мапа України (колорова) -----	.50
Три портрети (Шевченко, Франко і Нац. Тризуб) разом ---	1.00

Купуйте, замовляйте:

“HOWERLA”, Ukrainian Book Store

41 East 7th Street

New York 3, N. Y.

Гейже дітоньки любенькі
І чемненькі й нечемненькі
Всі спшіть до мене враз!
Посідайте, коли ласка,
Буде зараз чудна казка,
Що ніхто не чув ще в вас.

У містечку Берестечку
Раз завзяту суперечку
Шевчик з майстром своїм мав.

Звався шевчик той Копитко,
На шевця родився видео
Та про шевство він не дбав.

Дбав він тільки про сваволлю,
День і ніч сваволив в волю,
Майстер все його карав;
Тягав все його за уха,
Але певчик той псяюха
На це зовсім не зважав.

Все сміявся, реготався,
Бо такий вже з роду вдався,
Що не знав зівсім, що плач.
Невеличкий був мов муха,
Мав за те великі уха,
Що в них скрити міг колач.

Ножик, дратву, тай горіхи,
Камінців так во три міхи;
Метавку й смолу мав в них.
Певно з цього вже покажу
Зміркували ви відразу,
Що належав він до злих.

В кого метавка й каміння,
В серці доброго насіння,
Будьте певні, не найдеш;
В голові йому сваволя,
Збитки, цюти серед поля,
В хаті, в лісі, в школі теж.

З метавки раз камінь кинув,
Камінь в місяць аж полинув,
Вибив йому зуби три.

Місяць в хмарі зараз скрився,
А на другий день явився
Весь червоний гей в кров!.

Вдруге заслужив на буки:
Де носи, раз закаблуки
До чобіт прибив не влад.
Взув панисько, гонить їсти,
Взяли ноги раком лізти,
Все назад, назад, назад.

Пан ішов так без настанку
Без їди й одного ранку
З голоду бідак помер.

Грали раз „Не ходи, Грицю“
А Копитко наш квасницю
В час вистави жер тай жер.

**Хрупав, грив так і кривився,
Що хто в нього задивився
І собі кривився враз:
Кривилися всі актори,
Генерали і доктори,
Мов самі теж їли квас.**

**Раз у майстра був панисько,
Майстер похилився низько
Взяти міру із ноги,
А Копитко рака швидко
Шусть в кишеню пана, видко
Тільки вусики в діри.**

І пан скрикнув, а рак свиснув,
Що пан майстер тільки блиснув,
Вже в Бразилію забіг.
Через гори, через море,
Перебіг усі простори,
Що потім не чув аж ніг. +

Хоч був рачок невеличкий,
А платок і рукавички
Ще й часопис зів нараз.
Пан запхав в кишеню руку,
Рак як щипне! Хто на муку
Цю не скрикнув би із вас?

Сам остався наш Копитко,
Та забув про майстра швидко,
Бо на збитках самих був;
Взяв смолу з собою, шило,
Дратви добре мотовило
Тай в широкий світ чкурнув.

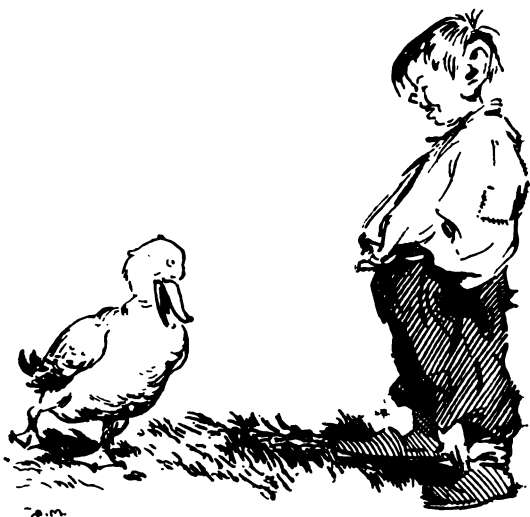
Иде, аж зирк! На роздоріжжі
Стовп стоїть край огорожі.
Вказує рука всім шлях.

Каже шевчик: „Так не треба!“
Дав дороговказ до неба —
Га, коб кожний з нас був птах!

Ми усі туди хотілиб,
Всі до неба полетілиб,
Та не має крил — дарма!
Аж іде дідусь старенький,
Дивиться: є стовп новенький,
В небо вказує рука.

Значить: в гору лізти треба:
„Зайду просто я до неба,
Там вже щастя мене жде“!
І до неба йде безпечний,
А що шлях той безконечний,
То він досі ще іде.

А Копитко в світ широкий
Йде самотній, одинокий.
Аж качурик на зустрів
Йде, заточуєсь широко,
Не одно знай випив „око“,
У очах міниться світ.

Нап Копитко вже й питає,
Хто він і куди манджає,
Чого йде непевно так?
А качурик йому каже:
„Бо я паний, друже-враже,
А зовуся Качур Квак“.

Шевчик думає: „Нема що,
Він такий, як я ледащо!
Добрий буде з нього друг.
Ходім разом, безпечні ше
Буде, каже й веселі ше“!
Мовить качур: До услуг.

І пішли. Аж глип у гаю,
Край журливого ручаю
Спить дідусик під кущем;
Усміх на устах іграє,
Видно, добра він душа в...
„Що за штучку йому втнем“?

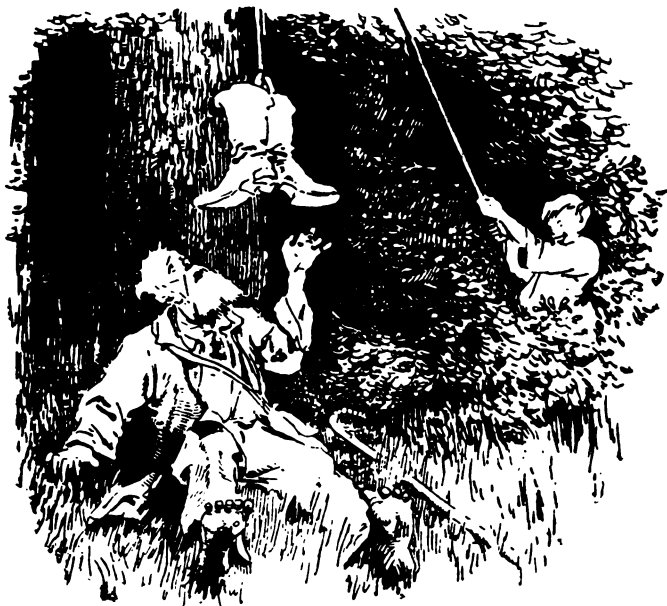
Каже качур: „Квакпу в ухо“!
„Ще не піде тобі сухо,
Своє ймення зрадиш так;
Красше чоботи здіймімо,
На мотузку почепімо
Гайі припнім поверх гіляк“!

Так зробили. Дід збудився
Тай довкола подивився:
„Горенько, чобіт нема“!
Аж глип: бачить над собою:
Висять чоботи: Рукою
Вже по них старець сяга.

Та це що? Яка знов сила?!
Начеб їх понесли крила,
Чоботи пішли в гору.

Сів дідусик тай ридає,
Гіркі слізоньки ковтає:
„Боже, з горя хиба вмру“!

Бо не бачив, як Копитко
На шнурку тягнув їх швидко.
Думав, утечуть мов птах!
А Копитко зза берези
Вачить: світять рясно слези
У сердеги на очах.

Він до дідуся підходить,
А той голосно заводить:
„Чоботи втекли мені!
Ой, гірка моя недоле!
Вже чобіт своїх ніколи
Не буду я мати, ні!“

„Діду“, — каже наш Копитко, —
„Вернуть чобітки вам швидко,
Лиш скажіть мені одно:
Бо півнати я охочий,
Від чого й чому в вас очи,
Мокрі гейбиджерело“?

„Це — то слези є, дитино!
Та тепер мені скажи но,
Чи ти слів не бачив ще?
Чи не плачеш сам ніколи,
Коли горе тебе вколе,
Коло серця залече“?

„Ні, дідусю, бо не знаю,
Як я це робити маю“!
Шевчик відповів на те.
„Я, дідусю, все сміюся,
Хоча і в біді найдуся,
Сміх не кидає мене“.

Тай побіг поза кущами:
І прибіг вже з чобітками
„Ось вам ваші чобітки“!

А дідусь глядить у очи,
Наче в душу влізти хоче: —
„Чи забрав мені їх ти“?

„Я“! — „А на що“? — „Так для збитків“
Не шукає я тут пожитків,
Вам докучити бажав“. —
„А чи знаєш, що зза того
Плакав я? — „Ні, я нічого
Про плач досі не чував“.

„Не чував?! Тепер пізнав ти,
Кілько горя наділав ти,
Аж старця привів до сліз.
А старечі слези, друже,
І печуть й болять так дуже,
Начеб камінь важкий ніс“!

„Та ще з тебе будуть люди“!
Хлопця пригорнув до груди
Тай поцілував в чоло.
Шевчик слези обтирає
Тай у дідуся питає:
„Що це? Що таке воно“?

А дідусь: „Де слези, сину!
Їх пізнав ти в'сю хвилину“.
Каже шевчик: „Ні, не ні!
Серця болем не здавило,
А противно: легко й мило
З чього стало так мені“.

„Бо є, сину, слези болю,
Але й плачеш також в волю,
Коли радість завита;
Як чи слези хочеш знати,
Треба добре серце мати,
Не робити людям зла“.

„А чи все робив ти псоти?“
„Так, в роботі й без роботи
Не йшли псоти з голови.
Швець і сміх два щирі други,
Столярі лиш суму слуги,
Бо майструють всім труни“.

„А, як ти душа весела,
То іди в міста тай села,
Розвеселюй всіх сумних.
Сій скрізь радість і розраду,
Та роби усе до ладу,
Не без намірів вже злих!“

„Ой не знаю, чи здолаю,
Чи я хист до цього маю?“
Шевчик журно ще спитав.
„Зможеш! Ти, знай, не без хисту,
Тільки думку май все чисту“.
Сказав старець тай пропав.

Й качур з шевчиком у згоді
Йшли. Чи в лісі, чи в городі
Почували, але вже
Не думали про ці збитки,
Часом змогли і до нитки,
Та веселі були все...

Аж раз в лісі край берізки,
Бачать — діти ронять слізки,
Плачуть — блуд їх був напав.
Качур ще до псот охочий,
Але шевчик вже не хоче:
„Красше ти дитий забав!“

„Ти там з краєм при доріжці,
Потанцюй на одній ніжці,
А я там знов, де горбок,
Ставу дибки й замахаю
Так ногами, як я знаю,
Чей розсмішимо діток“.

Взявся качур танцювати,
Сюди-туди вивертати,
Головою в такт вертів,
Дибки станув враз Копитко
І ногами фирк, фирк швидко,
Що аж капець полетів.

А ті діти край берези,
Дивляться на них крізь слези
Й де не взявся у них сміх!
Й так до вечера маленькі,
Аж до приходу їх неньки,
Зазнавали всяких втіх.

Діти ненці розказали,
Як їх гарно забавляли
Шевчик з качуром разом.
Їм подякувала ненька,
Тай пішла з дітьми раденька,
Легко йшлося їй їм обом.

У душі в них заясніло,
Чули серцем добре діло
Оба владили сміхом...
Аж глядять, сидить старенький,
Наче голуб той сивенький
Дід і оторне від хрестом.

„Чого стогнеш?“ запитався
Шевчик, а дідок озвався:
„Я голоден, хлопче мій!
Люди добрі, серце майте,
І, що ласка, зісти дайте,
Чей заглушу голод свій!“

Шевчик взявся вже шукати,
Щоби дідов і щось дати,
Ратувати із біди,
Та хоч уха тай кипені
Прошукав, не було й жмені
Там їди, лиш шмат смоли.

і з жалем говорить: „Діду,
Я так само без обіду,
Та щоб ти не був сумний,
Можемо ми на потіху
Тобі дати трохи сміху —
А сміх, кажуть, пік сильний.

„Ану, Кваче сизошийкий,
Затанцюй но коломийки
Жваво, вміло, зручно, в лад!“
Взявся качур за підбоки
Та в присюди та у ококи
То вперед йде то навад

Так танцює тай гуляє,
Наче п'яний заганняє
Качки, з коршми йдучи в дім..
І дідок вже розсміявся,
А ще качур розспівався
Хриплим голосом своїм:

„Ой велике лихо,
Пані качурихо,
Твій пан Квак упився
Тай в рів повалився“.

Дід сміявся до розпуку:
„Вбили голоду ви муку,
Вдячний вам за те такий!“
Каже качур: „Дід, так швидко,
Наситився сміхом видко,
Значить, сміх також ситний“.

І ішли так, мандрували,
Людський смуток розганяли,
Радість сіяли усім.
Скрізь лунала про них слава,
Де душа лиш не лукава,
Щиро їх приймали в дім.

І були оба щасливі,
Наче лицарі правдиві
Воювали горе й сум.
Гарно було їм так жити,
Качур кинув уже й пати,
Геть забув горівку й рум.

Раз сидять так під горою,
Аж напроти них стрілою
Їде в золоті їздець.
У руці в нього булава,
Був він князя Медослава
В важних місіях гінець.

А цей князь був страх багатий,
Шість пар біля мав, а шати
Шив нові все, не латав,
Мав чобіт чотири пари,
Подушок, перин під хмари —
Двадцять раз їх в ніч змінював.

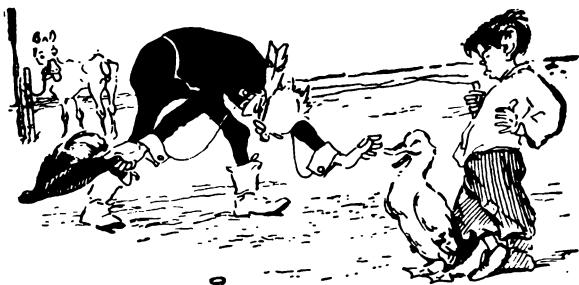
Їв дванадцять разів денно
Що дня пишно, не буденно,
Пив горьку, пиво, мід —
Словом: дуже був багатий,
Мав хрустальні палати
І доньку, мов маків цвіт.

Як гінець обох їх вочив,
Зараз із коня зіскочив
І на землю ниць упав.
Як піднявся, прийшов близько,
Поклонився дуже низько
Тай чемненько поспитав:

„Будьте ласкаві сказати,
Кого маю з вас вітати,
Хто з вас буде качур Квак,
А хто шевчик знов Копитко?“
Каже Квак: „Цеж зразу видко,
Хто не бачить, цей дурак!“

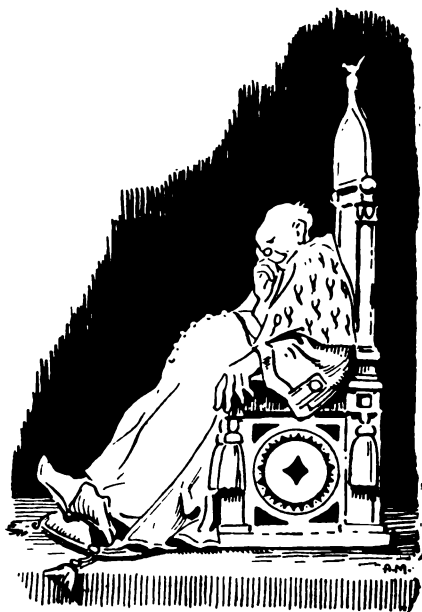
Гукнув шевчик: „Тихо, враже!“
А потім до гінця каже:
„Я Копитко, а це Квак!“
Тут гінець знов поклонився,
Тай ще ближше наблизився
І почав казати так:

„Я є князя Медослава,
Що луною його слава
Йде в широкий Божий світ,
З наймудріших наймудріший,
З найвірніших найвірніший
Пан міністер Держипліт.

І такого то вельможу,
В таку подорож негожу,
Шле до вас князь Медослав
В вас шукати поратунку,
Бо з пристріту, чи від трупку
На здоровлю занепав.

Та що?! Мало іще мовлю,
Він не тільки на здоровлю
Впав, сумує в кожний час.

Ваша долунала слава
Аж до князя Медослава
І до себе зве він вас.

„Що багато тут думати?
Йдемо князя ратувати —
Тільки скоро нам скажи,
Як іти нам і кудою,
Чи самим нєм, чи з тобою
У тереми княжі йти?“

„Ідїть зразу на край зруба
До кривого того дуба —
У правий бїк треба вам
Разів тисяч обернуться,
Потім в лїво завернуться,
В десять кроків терем там“.

„Ква, ква, ква!“ так качур кваче;
Тож на віщо нам, козаче,
Разів тисяч в правий бїк
Обертатися, як близько
Та палата! То ослисько
Це завів, не чоловік“.

А міністер аж надувся,
В своїм сосї тут почувся,
„Етикета така є!
Щоб дістатися трудніше ,
Та іти вам слід скоріше ,
Бо вже ледви він живе“.

Разів тисяч обернулись
І в теремах в мить почувлись,
Були вже біля князя.
Князь сарака стогне важко,
Княжна Химка плаче тяжко,
Сліз вже саджавка ціла.

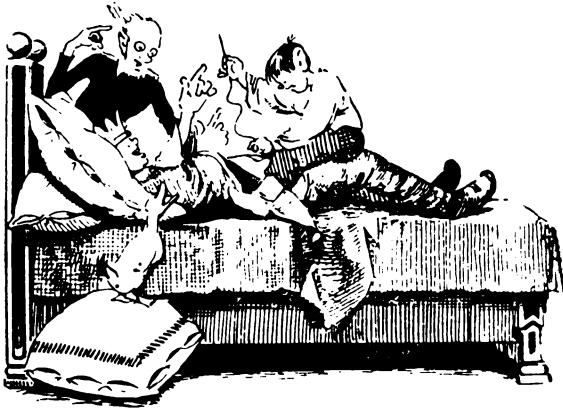
Поклонився наш Копитко,
„Князю, — враз питає швидко —
Чи давно ти хорий вже?“
„Літ двадцять нездужаю,
І тоді, як памятаю,
Я корону згубив ще“

А Копитко каже: „Кваче,
Потанцюй тепер, козаче,
Князя нам розвесели!“ —
Взявся качур танцювати,
Коломійок враз співати,
Шевчик плести три по три.

Князь так з цього розсміявся,
Що аж за живіт хапався,
А в кінці живіт аж тріс.
З живота беркиць корона,
Покотилася до трона,
Держипліт її підніс.

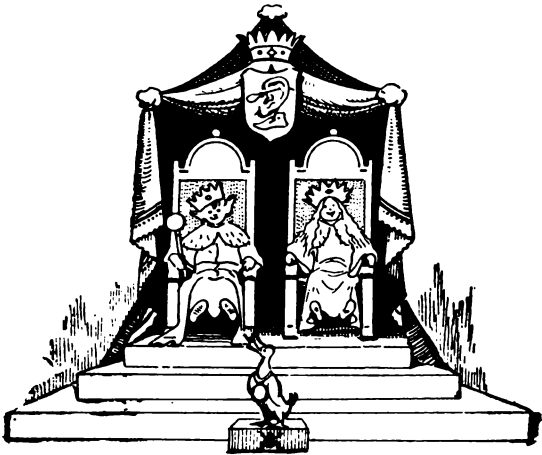
Як вона в живіт попала?
А, була у борщ упала,
І князь з борщем її зів...
Літ двадцять там лежала,
Так князеві: докучала,
Що він з того захорів.

Дратву й шило взяв Копитко
І князеві зручно, швидко
Сильно враз зашив живіт.

Князь весело вже дивився,
Мов на ново народився
На наш Божий білий світ.

Вивів качура в бояри,
Звів з князівною до пари
Шевчика, дав їм престіл,

І зажили всі щасливо.
От таке то було диво —
Правда все з гори на діл.

